

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2754/2020
02.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Весна Станимировић, адвокат у ..., против тужених ББ и ВВ, обојица из ..., чији је заједнички пуномоћник Ивана Хинић Павић, адвокат у ..., ради исплате дуга, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8741/2018 од 01.10.2019. године, у седници већа одржаној 02.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда Београду Гж 8741/2018 од 01.10.2019. године у делу одлуке о камати досуђеној на износ од 2.330 евра, утолико што се камата на овај износ досуђује од 12.10.2010. године, уместо од 23.03.2018. године.

У преосталом делу, ревизија тужиље се као неоснована **ОДБИЈА**.

Тужиљи се не досуђују трошкови ревизијског поступка.
Туженима се не досуђују трошкови одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 251/17 од 11.05.2018. године је делимично усвојен тужбени захтев тужиље, па су обавезани тужени да тужиљи солидарно на име дуга исплате износ од 31.472,73 евра, са каматом на износ од 19.996,71 евра, по стопи коју одређује Европска централна банка почев од 23.03.2018. године до исплате, а све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Другим ставом изреке је одбијен тужбени захтев у делу којим је тужиља тражила да се обавезу тужени да јој солидарно на износ од 11.476,02 евра исплате камату по стопи коју одређује Европска централна банка почев од 23.03.2018. године до исплате у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Трећим ставом изреке су обавезани тужени да солидарно тужиљи на име трошкова поступка исплате износ од 266.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж 8741/2018 од 01.10.2019. године, првим ставом изреке преиначио пресуду Другог основног суда у Београду у њеном првом ставу изреке тако што је обавезао тужене да тужиљи солидарно на име дуга

исплате износ од 2.330,00 евра са каматом по стопи коју одређује Европска централна банка почев од 23.03.2018. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, док је тужбени захтев тужиље преко досуђеног износа па до траженог, за износ од 29.142,73 евра са траженом каматом на износ од 17.666,71 евра почев од 23.03.2018. године до исплате, одбио као неоснован. Другим ставом изреке је преиначио решење о трошковима парничног поступка садржано у трећем ставу изреке првостепене пресуде тако што је обавезао тужене да тужиљи солидарно на име трошкова првостепеног поступка исплати износ од 134.400,00 динара. Трећим ставом изреке је обавезана тужиља да туженима солидарно на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 103.500,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности одлуке о трошковима до коначне исплате. Четвртим ставом изреке је одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете од стране другостепеног суда, тужиља је изјавила благовремену ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужени су дали одговор на ревизију и тражили су трошкове његовог састава.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/2011, 55/2014, 87/2018 и 18/2020), који се примењује на основу члана 506. став 2. овог закона, јер је прва првостепена пресуда укинута 18.01.2017. године, па је оценио да је ревизија тужиље дозвољена, али да је само делимично основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности.

Другостепени суд је одржао главну расправу пред другостепеним судом (члан 383. став 4. ЗПП), поновио изведене доказе, оценио их на основу члана 8. ЗПП и утврдио следеће чињенице: тужиља је сада покојног ГГ, оца тужених, упознала након смрти њеног супруга у јулу 1997. године. Започели су дружење које је трајало око три године, за које време је тужиља стекла велико поверење у њега, а потом су били у емотивној вези која је трајала до половине 2006. године. У писмену сачињеном руком без наведеног датума сачињавања, наведени су девизни износи у валутама ДМ и евро, чији збир износи 29.300 ДМ и 5.300 евра. Попис појединачних износа је сачинила тужиља, испод којег је сада покојни ГГ својеручно написао да ће горе наведени дуг тужиљи вратити и својеручно га потписао. Утврђено је да је покојни ГГ у периоду од 2002, 2003. и 2004. године узео на зајам од тужиље укупно 3.000 евра, да је тужиљи током 2005. године вратио износ од 670 евра, а да је крајем 2006. године потписао празан папир на коме је написао да ће тужиљи вратити преостали део дуга, мислећи да он износи 2.330 евра и да ће тужиља уписати тај износ (утврђено на основу исказа покојног ГГ). Тужиља је 2006. године против сада покојног ГГ поднела кривичну пријаву и тужбу и то у време када је њихова емотивна веза престала и када се код ње појавила сумња, јер је он купио нови аутомобил. Правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду бр. К 7346/2010 од 04.11.2011. године, окривљени ГГ је

ослобођен оптужбе да је у периоду од 2000. па до јануара месеца 2005. године у намери да прибави себи противправну имовинску корист, лажним приказивањем чињеница, доводио у заблуду оштећену, овде тужилу АА и одржавао је у заблуди, чиме ју је навео да му на штету своје имовине преда износ од 20.000 евра (у динарској противвредности 1.700.000,00 динара), тако што је користећи дугогодишње познанство, пријатељство и поверење са оштећеном, тражио новац на позајмицу његовом пријатељу НН ДД, који се наводно бави изградњом „зелених кровова“, а који ће јој у знак захвалности за коришћење новца дати одређену новчану надокнаду, при том јој говорећи да је новац сигурнији код његовог пријатеља него у банци, те да ће јој вратити новац најкасније 01.03.2005. године уз много већу камату него што је у банци; не сумњајући у његове намере, оштећена му је дала новчане износе од 1.000 до 2.000 евра и тек по протеклу рока за враћање новца 01.03.2005. године је звала окривљеног и тражила да јој новац врати по договору, али јој је окривљени стално померао рок враћања за следећи месец, говорећи јој да је у великим проблемима, као и да ће се обесити испред њених улазних врата ако га пријави и приреди му тако нешто. Истом пресудом је одбијена оптужба према окривљеном ГГ да је 01.03.2005. године упутио претње оштећеној и њеном малолетном детету ЂЂ речима. „све ћу вас изубијати ако ме пријавиш, немој то да ми радиш, не знаш ко све стоји иза мене“, а којим претњама да ће напасти на живот и тело оштећене и њеног малолетног сина је угрозио сигурност и изазвао узнемиреност код њих, имајући у виду да је у претходним разговорима са оштећеном рекао да има пиштољ, чиме би извршио кривично дело угрожавања сигурности.

Утврђено је да је сада покојни ГГ након смрти оца оставинским решењем од 29.10.2007. године оглашен наследником на стамбеној згради и 14 катастарских парцела уписаних у КО ... и трактору марке „...“, да је на основу уговора о купопродаји од 01.07.2008. године продао катастарску парцелу површине 36 ари и 25 м² за купопродајну цену у износу од 38.062,50 евра. ГГ је умро 23.04.2013. године, а за наследнике по основу закона и међусобног споразума на заоставштини коју чине седам катастарских парцела и удео од 1/3 катастарске парцеле, земљишта под зградом – објектом са правом власништва оставиоца са уделом од 1/3 на породичној стамбеној згради, оглашени су тужени са по 1/2 идеалних делова; на путничком возилу марке „...“ власништво оставиоца, по саобраћајној дозволи издатој 03.07.2008. године је оглашен тужени ББ, а на трактору марке „...“ тужени ВВ. Према налазу и мишљењу судског вештака за економско-финансијску област укупно укамаћено потраживање тужиле на дан 23.03.2018. године износи 31.472,73 евра, од чега је главни дуг 19.996,71 евра, а обрачуната законска затезна камата износи 11.476,02 евра. Конвертовање ДМ у евро је извршено према односу 1 евро = 1,95583 ДМ.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је оценио да је тужбени захтев тужиле само делимично основан, да је утврђено да је сада покојни ГГ од тужиле у току 2002, 2003. и 2004. године узео на зајам укупан износ од 3.000 евра, да је тужилу вратио износ од 670 евра, тако да преостали износ невраћеног зајма износи 2.330 евра, колико је тужилу на основу члана 557. Закона о облигационим односима и досудио са каматом почев од 23.03.2018. године, на основу члана 277. ЗОО (датума од када је тужилу потраживала камату поднеском од 10.04.2018. године). Оценио је да су тужени на основу члана 222. Закона о наслеђивању одговорни за оставиоцеве дугове и да висина вредности наслеђене имовине премашује износ од 2.330,00 евра. Другостепени суд је закључио да захтев тужиле за исплату износа преко

досуђеног, а до траженог није основан, јер тужила није на основу члана 231. став 2. ЗПП доказала чињенице битне за настанак и остваривање њеног права, да је сада покојном ГГ тај износ новца дала на зајам, како је навела у тужби, да је он тај новац задржао за себе, што би произилазило из исказа тужиле.

Врховни касациони суд је имао у виду да је другостепени суд одржао главну расправу, да је саслушао тужилу као парничну странку и тужене (немају непосредних сазнања) који су у парницу ступили након смрти првобитно туженог њиховог оца 2013. године. Другостепени суд је у складу са чланом 8. ЗПП стекао уверење о томе у којој мери ће поклонити веру исказу тужиле, а у којој мери осталим изведеним доказима укључујући и исказ првобитно туженог, сада покојног ГГ који је саслушан у првостепеном поступку као парнична странка, а чији исказ је другостепени суд прочитао и оценио. По слободном судијском уверењу другостепени суд је веру поклатио исказу сада покојног ГГ и утврдио да је он од тужиле позајмио износ од 3.000 евра, да јој је вратио 670 евра, те да је преостао дуг од 2.330,00 евра. Другостепени суд није поклатио веру тужили. Тужила је током поступка, а и у ревизији тврдила да је позајмила покојном ГГ 29.300 ДМ и 5.300 евра у периоду од 2000. до 2005. године. Међутим, из њеног исказа као и из кривичне пријаве коју је поднела против ГГ 04.04.2006. године, произлази да је новац пописан у потписаној признаници дала сада покојном ГГ, како би по његовом савету новац уложила у приватни посао „зелени кровови“ којим се бавио његов пријатељ, а који новац би јој његов пријатељ касније вратио уз накнаду. ГГ је ослобођен од оптужбе да је учинио кривично дело преваре у продуженом трајању у односу на овде тужилу. Ни у овој парници тужила није доказала да је девизни новац специфициран из признанице позајмила лично ГГ, нити је доказала да је он тај новац задржао за себе. Уочљиво је да на признаници нема датума, да није уговорена камата коју тужила тужбом потражује, да није уговорен ни датум враћања специфицираних износа. Зато је другостепени суд правилно закључио да тужила није доказала да је пописане девизне износе позајмила лично ГГ. ГГ је признао дуг у износу од 2.330 евра, односно признао је да је позајмио 3.000 евра и да је вратио 670 евра, што је и тужила учинила неспорним и зато се не може прихватити ревизијски навод тужиле да је другостепени суд направио правну конструкцију тиме што је прихватио да је висина позајмице износила само 3.000 евра и да је за утужени износ неосновано оценио да се не ради о позајмици, што би било у колизији са утврђеном чињеницом да је у том периоду од 2002. до 2005. године тужени ГГ ипак позајмио 3.000 евра. Из исказа тужиле која је више пута саслушана не може се извести закључак о томе на шта је толики новац потрошио покојни ГГ уколико би се прихватила њена тврдња да је он новац позајмио за себе, јер она у исказима није наводила да је учила да покојни ГГ тај новац троши, нити је учинила уверљивим тврдњу зашто је у периоду од пет година сукцесивно улагала новац, а да јој ништа од тога није било узвраћено (осим 670 евра од заиста позајмљеног новца). Овим се поткрепљује закључак другостепеног суда да тужила није доказала да је новац који потражује тужбом дала у зајам сада покојном ГГ.

Навод ревизије да је другостепени суд учинио битну повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, јер побијана одлука противуречи сама себи и разлозима пресуде је оцењен као недозвољен, јер се према члану 407. ЗПП ревизија не може изјавити због ове битне повреде поступка.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је закључио да се ревизијом неосновано побија одлука другостепеног суда о висини неисплаћеног дуга (2.330 евра). Међутим, тужила основано указује да камата на овај досуђени износ није правилно досуђена. Основано у ревизији наводи да је поднеском од 10.04.2018. године прецизирала тужбени захтев у складу са налазом вештака који је на главно потраживање обрачунао „капитализирану“ камату до дана вештачења 10.04.2018. године, те да је на тако утврђени укупан износ поставила захтев за камату почев од дана вештачења. Наиме, како је другостепени суд утврдио да је у периоду од 2002. до 2005. године, покојни ГГ од тужиле позајмио само износ од 3.000 евра од чега је вратио 670 евра, да никаква камата није уговорена као ни дан враћања зајма, произилази закључак да тужила има право на камату на досуђени износ од дана подношења тужбе 12.10.2010. године па до исплате јер се тужба сматра опоменом, због чега од тада и има право на камату на основу члана 277. ЗОО. Утолико је њена ревизија усвојена.

Имајући у виду изложено, одлучено је као у изреци, на основу члана 414. и 416. став 1. ЗПП.

Неосновано се ревизијом побија и правилност одлуке о трошковима поступка имајући у виду успех тужиле у овој парници, односно успех тужених у жалбеном поступку. Тужили се не досуђују трошкови ревизијског поступка, јер је успела у незнатном делу, односно у делу одлуке о законској камати која је по својој природи споредно потраживање.

Туженима се не досуђују тражени трошкови за одговор на ревизију јер та парнична радња није била нужна (чл. 154. ст.1. ЗПП).

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић